

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 „JÓ SZERENCSET” MELLÉKLETTEL EGYÜTT
 EGÉSZ ÉVRE: 12.— K. | NEGYED ÉVRE. 3.— K.
 FÉLÉVRE 6.— K. | EGYES SZÁM. —.60 K.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 DR. BISCHITZ BÉLA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.
 SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 BUDAPEST, IV. (BELVÁROS), MOLNÁR-UTCA 33
 TELEFON 108—00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Selmecbányáért . . .

Lassanként tönkremegy Selmecbánya, — erről beszélnek, ezt hangoztatják mindhatározottabban a selmeciek, — ha nem történik valami a nagymultu bányaváros megmentése érdekében. A pusztulás világos jele az is, hogy a kincstári bányamiveletekkel is felhagynak imitt-amott, mert sajnos, de való — kimerültek. Hire hallik annak is, hogy az ily kimerült s felhagyott bányák körül árverésre kerülnek a régi kincstári felépítmények, szertárak, épületek, istállók, sőt halottaskamrák, terek, rétek, szántók stb., stb. . . A szomorú elmulás köszönt be a nemrég még mozgalmas hegyvidékeken s ezt semmi jóindulat meg nem gátolhatja többé. Egy hely az országban, ahol a telekérték-emelkedés helyett azok sülyedése prognostizálható. Hja, kimerült a bánya. Igen ám, de a bánya várost teremtett a hepehupás vidéken, melyről oly gyönyörűen regél Mikszáth az ő mesés „Aranykisasszony”-ában. Virágzó bányavárost, mely támasza volt a magyarságnak — hogy csak egyet említsünk — Rákóczi idején. Mindhiába. Az ércelére kimerültek s ha már nemzeti feladatszamba megy egy város megmentése, mely város kulturális központja volt egy ország résznek s ma főiskolájával a hazai bányászat és kohászat centruma, akkor más módokat kell keresni s találni arra, hogy ez a város feladatának megfelelhessen a jövőben is. Kétségtelen most már, hogy mind biztosabb léptekkel haladunk afelé, hogy ismét felállítsassék a régi erdélyi bányagazgatóság, mely megszűnt s kétségtelen az is, hogy ez másból nem fejleszhető, mint a zalatnai mai főbányahivatalból, mely akár a mai helyével, akár pedig Kolozsvárral, mint székhely-

lyel, (igy volt ez annakelőtte) céljával azt tűzné ki, hogy az erdélyi fémbányászatot ismét régi hírére nevére lendítse. Ezek az árverések, melyek oly nagy resignatiót keltenek Selmecen, ennek az előhírnökei. Ezen nem segíthetni többé. Most keresik a módokat, mint szanálhatnák Selmec egyre szomorubbá váló viszonyait. Egy mód erre az, hogy kapcsolják bele a várost a közforgalomba, mert szinte nevetni való dolog, ahogy régen vasutat építettek ebben az országban. Ahelyett, hogy a Garam völgyén vitték volna fel a ruttkai vonalat olcsón és okosan, felvitték a hegyhátakra, keresztül a turóci s barsi vízváltáston, ennek is a legeslegtetején, amivel évtizedeken keresztül irtózatosan nagyobb forgalmi költségeket okoztak. A városok, falvak mélyen a völgyben terülnek el, a vasut pedig vígan kigyózik a magaslatokon, bizonyára a szép kilátás kedvéért. Mennyivel többé került ez az építkezés? És mi bizony kimondjuk nyíltan — mindez tisztán azért volt így, hogy a vasutvonalmenti földbirtokosok érdekei kielégülést találjanak. Ezért került Körmöc, szintén nagy bányaváros, valóságos gödörbe a vasut alatt és csináltak Garamberzencén, ahol egyetlen ház se volt, vasuti csatlakozó állomást künn a pusztaságban s kerülték el szándékosan Selmecbányát, hogy aztán évtizedek múltán adjanak neki egy hitvány keskenyvágányut. Hogy Besztercebányát egészen elkerülték, erről megint fölösleges beszélni. Ezt nevezik magasabb vasutpolitikának Magyarországon.

De talán beáll most már a változás. Selmecen is rájöttek, hogy vasut nélkül nincsen manapság igazi városi élet. Rengeteg ankétezés után megkapták a hontnémet-selmeci vasut előmunkálati engedélyét. Küldöttség járt Lukács László

„Palace Szálloda“

Budapest, VIII.,
 Rákóczi-ut 43.

A szálloda éttermeiben esténként kolozsvári
 Pongrácz Lajos hangversenyez. Elsőrendű ma-
 magyar és francia konyha. Elsőrendű borok.

UNTERREINER JÁNOS volt
 alsótátrafüredi vendéglős
 — vezetése mellett. —

pénzügyminiszternél, ugyis mint kereskedelemügyi miniszternél is és kérte, hogy a vasut létesítéséhez járuljon hozzá és a bányakincstár hozzájárulása fejében engedélyezzen nagyobb összegű segílyt. A küldöttség tagjai: gróf Wilczek Frigyes főispán, Horváth Kálmán polgármester, Farbaky István miniszteri tanácsos, a város volt képviselője és Czobor László, a város mostani képviselője voltak. Lukács László miniszter megértvén a küldöttség kérését, kijelentette, hogy teljesen helyesli a kérést és ő is szükségesnek tartja ennek a vasuti vonalnak a kiépítését, „mert ugymond újabb megélhetési módot kell adni annak a népnek, amely eddig a fémbányászatból élt, de amely fémbányászat — úgy látszik — már nem lesz fentartatható és így újabb iparágakat kell Selmeccen teremteni. Ezt azonban csak jó közlekedéssel lehet elérni“. Megígérte ezután, hogy a vasutra már előbbi időben kilátásba helyezett pénzbeli segílyt, mihelyt rá szükség lesz, ki fogja utalványozni. Biztosította a küldöttséget arról is, hogy mindenkor a legnagyobb jóakarattal lesz a „nagyultu Selmeccbánya“ iránt. Egyébként, amint a Házban nyilatkozott e kérdésben, amidőn München Kálmán képviselő beszédére hivatkozva, ezeket mondotta:

„T. barátom megemlékezett a fémbányászatnak szomorú helyzetéről is. Ebben is egyetértek vele, mivel sajnálattal kell konstatálnom, hogy egyes telepeink úgy látszik — tényleg kimerültek és mindazon erőfeszítések és kísérletek, melyeket évek hosszú során keresztül tettünk ezen bányászatunk emelésére, eredménytelenek maradtak, úgy, hogy az ottani népesség — különösen Selmecc vidékéről szölk, fentartása érdekében okvetlenül szükséges, hogy lehetőleg ipartelepeket létesítsünk, közlekedési eszközöket hozzunk létre, hogy így a nép teljes kivándorlásra ne legyen kényszerítve“.

Selmeccbánya tehát, melynek fejlett háziiparáról már szölkünk és szölkünk különösen centrális fekvéséről a háziipar fejlesztése szempontjából, még láthat jobb napokat is.

Bányászati kérdések a Házban.

(Folytatás.)

Én egy ilyen aránytalanságot látok a fémbányászati bányá- és kohótisztviselőknél. Ezeket ugyanis kicsit mostohán kezelik a vaskőbányászat, a vasgyárak és az új kőszénbányászati tisztviselőkkel szemben és ajánlom a t. pénzügyminiszter ur figyelmébe, hogy a bajon valami módon segítsen. Van nekünk Magyar-

országon egy speciálitásunk, ez az opálbányászat. Ilyen egész Magyarországon csak egy van Dubnikon, Sárosmegyében. Éveken át bérletben volt — a kincstár tulajdonát képezte — és a bérlők ott igen szép eredménnyel dolgoztak. Hiszen tudjuk, hogy az opál, mert ez a magyar nemes opál, amely nálunk létezik, híres volt az egész világon. A bérlet megszüntetésével véletlenül a piacon a drágakövek tekintetében különféle változások történtek s így nem akadt bérlő a bányára úgy, hogy a kincstár kénytelen volt saját kezelésében fenntartani és a termelést folytatni. Jelenleg körülbelül 44.000 karat opálkészlettel is bír. Természetesen egy kincstár nagyon nehézkes arra, hogy értékesítsen drágaköveket. Azt tartom, hogy ily üzemet csak privát társaság üzhet és azért ajánlom, hogy e bányát vagy adják újból bérbe, vagy pedig, ha lehetséges, adják el. Dgy tudom, hogy e tekintetben folynak is tárgyalások.

A petroleum, földgáz és kálisó tekintetében rövid akarok lenni, t. ház, hiszen e kérdés részleteit éppen a legutóbbi törvényjavaslat tárgyalása alkalmával bőven kifejtették. E célra a mostani költségvetésben 150.000 korona van felvéve. Őszintén bevallom, hogy ezt az összeget kissé csekélynek tartom, mert nézetem szerint a furatásokat, a kutatásokat a legnagyobb eréllyel tovább kell folytatnunk.

Tudomásom van róla, hogy történtek már intézkedések és hogy most is furás alatt van Marósuagrán egy furólyuk, mely 220 méter mélységben volt május végén, tudom, hogy itt már három réteg gázt furtak meg és hogy közöttük van, mint a lapokban legutóbb olvastam, egy gázkitörés 20 atmoszféra nyomással, ami igen szép eredmény; tudomásom van róla, hogy Szászrégenben 414 méter mélységre van már a furólyuk, amely szintén két réteg gázt ért el és arról is tudomásom van, hogy a többi furatásokat szintén megkezdtek, vagy részben meg fogják kezdeni, amint a szükséges gépek a helyszínre érkeznek és be lesznek rendezve.

Nézetem szerint azonban azért csekély a költségvetésben felvett összeg, mert nem lehet abból a tervbe vett alapos geológiai tanulmányok alapján szétosztott mély furólyukak mélyítését elvégezni, hiszen tudjuk, hogy mindig antiklináris irányban kell a földgázt és a petroleumot keresni, az antiklináris irány pedig a mélység felé változik és megtörténik, hogy a helyesen telepített irányban nem találjuk meg a földgázt.

Szükségesnek tartom, hogy a mély és a nagyobb furólyukak körül kisebb furatásokat is eszközöljenek, mert így sokkal könnyebben lehet eredményhez jutni, mindenek fölött azonban szükségesnek tartom, hogy megtörténjenek a szükséges lépések a földgáz értékesítése tekintetében.

Tudjuk, hogy most is állandóan ömlik a levegőbe a kissármási furólyukon az értékes földgáz; nézetem szerint legalább a közelfekvő vidékeken lehetne ezt értékesíteni, mert ezáltal a helyi viszonyokon is segítenénk. Ott van a közelben a marosujvári gyár, amely a kiömlő gázt felhasználhatná, tudomásom szerint Tordán is létesül egy új gyár, de azon a vidéken egész Kolozsvarig el lehetne a földgázt vezetni. Nézetem szerint nem kell addig várunk, amíg privát vállalkozás fog belefogni e nehéz feladat megoldásába, de az első kisebbszerű vezetéseket magának a kincstárnak kellene felépíteni, hogy így a közönség meggyőződést szerezzen a földgáz jóságáról és olcsóságáról, mert azután sokkal könnyebb lesz magánvállalkozást találni, mely a vezetéseket távolabbra is el fogja vinni.

KENŐANYAGOK, TISZTÍTÓANYAGOK, BŐR-BALATA-
TÉVESZŐR-GEPSZIJAK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGEKBEŒ:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRIŒNYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

Az állami vasgyárak.

Az előttünk fekvő jelentésből kitűnik, hogy az állami vasgyárakba 82,616.000 korona tőke van befektetve és ugyancsak ez a jelentés mutatja — az 1909. évről beszélek — hogy az üzleti eredmény 5,571.000 korona fölösleget mutat, tehát a tőke 6-74%-ot kamatozott. A beruházási és a forgótőke 153,408.000 korona és ha a fölösleget vesszük, 3-63% kamat mutatkozik.

Uj befektetésekre az állami vasgyáraknál az 1911. évre 4,203.500 korona van felvéve. Állami vasgyárainkra mindnyájan büszkék lehetünk, mert ezek tényleg a mai kor magaslatán állanak. En helyesnek tartom, hogy az állami vasgyárak szolgáltatassák főképp az államvasutak szükségletét és hogy különösen azon anyagok termelésével foglalkozzanak, melyekre az államvasutaknak szükségük van. De nem tarthatnám megfelelőnek és célszerűnek, ha az állami vasgyárak a nálunk teljesen kifejlett privat vasgyáraknak minden tekintetben konkurrenciát nyújtanának. Helyesebb, ha az állam éppen olyan ágakra fordítja figyelmét, melyekkel a privat vasgyárak nem foglalkoznak és ott, hol a privat vasgyárak nagy tőkékkel már be vannak rendezkedve és teljesen megfelelnek, engedje át a szállítási teret nekik.

Az állami vasgyárakra a jövőben nagy feladat vár. Tudjuk, hogy a legutóbbi delegacionális tárgyalások eredménye az, hogy a magyar ipar most már tényleg hivatva lesz a jövőben teljesen paritásos alapon a közös hadsereg és flotta szükségleteinek fedezéséhez hozzájárulni. Magyarországon tehát okvetlenül szükséges lesz egy ágyugyárnak a felszerelése. E tekintetben én teljesen megfelelőnek, sőt egyedüli megoldásnak találok, ha ezen ágyugyár egy állami vasgyárban létesítetik és erre a mi diósgyőri vasgyárunk van mintegy teremve. Természetesen sürgős lévén ezen ágyuk gyártása, nem lehetséges, hogy a gyár maga kezdje meg ezen gyártást a saját tapasztalatai és próbái alapján, hanem okvetlenül szükséges, hogy a gyár valamelyik külföldi cégre támaszkodjék, hogy ennek tapasztalatai szerint rendezze be ezen ágyugyárat és fejlessze azután saját hatáskörében.

De nézetem szerint úgy a monarchiának, mint a közös hadseregnek és flottának elsőrangú érdeke, hogy ezen ágyugyár ne jusson függő helyzetbe egy szomszédos gyártól, hanem teljesen önállóan működjék és hogy olyképp rendeztessék be, hogy úgy az anyagot, mint a szerkezeteket maga állítsa elő. Ha azután monarchiánkban két ágyugyár is lesz, hogy ezen két ágyugyár között egy szellemi verseny keletkezhesse, ez csak úgy lehetséges, ha e két gyáregymástól teljesen független. Csakis akkor fogja a közös hadsereg és flotta a kor találmányait és előnyeit az egyes ágyugyáraktól nyerhetni, ha mindegyik külön fog működni. Mivel pedig ezeknek az ágyuknak a gyártása a legsürgősebb, mert hiszen tudjuk, hogy 1914-ben kell azokat a most építendő óriási hajókra szállítani, ajánlom a t. pénzügyminiszter ur figyelmébe, hogy ezen ügyet lehetőleg forszirozza, hogy képes legyen azután a diósgyőri vasgyár azon feladatának megfelelni, hogy kellő időben megtehesse a szükséges berendezkedéseket avégből, hogyállítását kellő időkre lebonyolihassa.

A köszénbányászat.

A bányászat terén még egy új iparágunk van, egy új osztály, mint ahogy nevezhetem, vagyis a köszénbányászat. Ez az utolsó években lett berendezve. Az előbbi kormány éppen akkor, mikor a köszén terén a nagy bajok úgy az iparnál, mint a privat fűtésnél mutatkoztak, szükségesnek látta e tekintetben nagyobb akciót kezdeni. En nem akarok annak taglálásába bocsátkozni, vajjon a mostani állami bányák megvétele helyes volt-e és nem akarom bírálni azokat a nagy összegeket, amelyek e célra fordítottak, csak annyit akarok megjegyezni, hogy a magam részéről én sokkal előnyösebbnek és megfelelőbbnek tartottam volna, ha az állam akkor nem, már létező és már rég üzemben levő régi köszénbányákat vásárolt volna meg, hanem, ha kutatások útján oly vidéken tárt volna fel új köszénelőjöveteleket, amelyek rá vannak szorulva az olcsó köszénre és amelyeknek ma nincsen köszénük. Mert azáltal, hogy ezeket a létező bányákat megvásárolta, ő azt a köszénen nem hozta közelebb ezen vidékekhez, hanem úgy maradt a viszony, amint volt. Azonban, miután ezek a vételek megtörténtek és az utolsó években nagy tőkékkel a berendezések is megtörténtek s ezek a bányák jelenleg a kincstár tulajdonában vannak, itt csak az az óhajom, hogy azok a szakferfiak, kik ezeket a bányákat vezetik, arra az utra térjenek, hogy eredményt mutassanak fel, mert nem elég a bányákat berendezni, hanem meg kell mutatni, hogy legalább normális termelési áron ezt a köszénen forgalomba is hozhatják.

A magyar bányászatban elsőrangú szerepet játszik a bányahatóság szervezete. Az nálunk még régi, mondhatni elavult alapon áll. Jól tudjuk, hogy bányatörvényünk 1857. évből való. A szervezet azóta nem változott. Örömmel konstatalom, hogy a jelenlegi költségvetésben a t. pénzügyminiszter ur három új bányabizottság felállítását tervbevette és pedig a bécsit, a miskolcit és a petrozsényit és ez által egy momentán szükségletet talán fedezett, de én azt úgy, amint az indoklás is mondja, csak előzetes intézkedésnek tartom, mert okvetlenül szükséges, hogy az egész bányahatóság más alpra fektetessék, hogy bányakapitányaink szaporítottassanak és hogy a bányahatóságnak munkaköre is megváltozzék, hogy t. i. a bányahatóságtól vegyük el a felmérési dolgokat s úgy, mint a külföldön mindenütt van, u. n. hites mérnökök alkalmaztassanak. Jelenleg tényleg úgy van a dolog, hogy az illető bányakapitány, bányabiztos ideje legnagyobb részében felmérési munkákat végez és a tényleges hatósági munkálatra alig van ideje. Azt hiszem, hogy ennek végleges megoldása csak majd az új bányatörvény tárgyalásánál lesz lehetséges.

A vasérc kivitel.

Egy fontos kérdésre akarok áttérni, mely nemcsak Magyarországon, de a külföldnek szakköreiben is sok tárgyalást okozott és ez a vaskő előfordulása, vagy úgy is nevezhetném, a vasérc kivitele. Vasiparunk az az iparág, mely leginkább van kifejlődve és amelyre büszkék lehetünk. Szükséges is tehát, hogy mindazokat az intézkedéseket megtegyük, melyek annak biztosítására szükségesek. A vasipar azonban csak ott lehetséges, hol a vastermelésre szükséges két nyers-

SZIVATTYUKAT és MÉRLEGEKET
GARVENSWERKE WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

(B. 96/443 46.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

gyárt mint különleges-
 séget és legnagyobb rak-
 tárt tart épület- és dia-
 phragma - szivattyukban

anyag közül legalább az egyik megvan, a másik akkor esetleg a mai közlekedési viszonyok mellett távoli helyről is odafuvarozható. Ez a két nyersanyag: a vaskő és a koks. De kettő közül nálunk Magyarországon — azt lehet mondani — csak az egyik van meg, tudniillik a vaskő, mert a koksot — egy-két helyet kivéve — még leginkább külföldről vagyunk kénytelenek behozni. A jelenlegi tömeges szállításoknál azonban igen nagy mennyiséget fogyasztanak a gyárak, azonkívül szintén nagy mennyiséget nyers és pörkölt állapotban szállítanak külföldre.

Évekkel ezelőtt a mi vasbánya előjöveteleinket nem becsülték meg kellőleg. Akkoriban a létező vasgyárak vagyonukat a szép épületekbe, a szép gyárakba, a szép gépberendezésekbe fektették, ezekben lették büszkeségüket, mert mindig az volt a nézet, hogy hisz a vaskő a földből jön, az van elég. Mikor pedig sok bányavidéken a fémbányászat különféle okokból megszűnt, a magyar vasipar nem volt képes az ott levő vaskő-előjöveteleket befogadni, vagyis megvásárolni. Itt történt azután, hogy külföldi vállalatok nagy tőkével jöttek az egyes vidékekre, ahol örömmel fogadták őket. Hiszen a régi kisbányatársulatok éveken keresztül iparkodtak ezeket a becses vaskőveket értékesíteni, de sajnos, ez nem sikerült a belföldi társaságoknál, kénytelenek voltak tehát azokat külföldi társaságoknak eladni. Ezt az egész akciót akkor helyesnek ismerte el a kormány is és rendkívüli előnyökben, különféle tarifakedvezményekben részesítette a külföldi társulatokat. Ily módon, hogy csak a Szepességét hoztam fel, vásárolt ilyen vaskőbányákat a wittkoviczi bányatársulat, az Oberschlesische Eisenbahnbedarfs Aktien Gesellschaft, az akkor Albrecht főherceg-féle tescheni gyár, amely jelenleg az Österreichische Berg- und Hüttenwerks Aktien-Gesellschaft, a Gleiviczi vasgyártársulat, de azonkívül akkor maga a kincstár is igen nagy kiterjedésű vaskőelőfordulásokat adott el külföldi társulatoknak.

Fzek a társulatok milliókat fektettek be ezen bányákba és ma rendszeres példás bányászatot üznek. Az utolsó hatósági kimutatás szerint 5—6000 munkást foglalkoztatnak, ezek a vidékek ugyszólván ezen bányák körül találnak megélhetést. Csak az a sajnos, hogy ezek a társulatok a vaskövet vagy nyers vagy pörkölt állapotban külföldre szállítják.

Ma nemcsak nálunk, hanem a külföldön is megtesznek minden intézkedést, hogy a vaskő, mint az ország belső vagyona, lehetőleg belföldön dolgoztassék fel. Nézetem szerint itt is feladata a kormánynak intézkedni, hogy a jövőre biztosítsa a magyar fejlődő vasipar számára a vaskövet. De miután ezek a vaskő-előjövetelek akkoriban kényszerhelyzet folytán jutottak ezen társaságok birtokába, amelyek milliókat fektettek be vállalataikba és ma is sok ezer munkásnak adnak megélhetést, nézetem szerint ezt az ügyet csak úgy lehet rendezni, hogy nem szabad a régi szerzett jogokat sérteni. Tudjuk, hogy e vállalatoknak az állam nagy tarifaengedményeket és más előnyöket adott.

Nézetem szerint lehet ezen úgy segíteni, hogy ezen vállalatok kellő megadóztatása mellett, ami okvetlenül szükséges, ne élvezzenek nagyobb előnyöket, mint aminőket itthoni gyáraink élveznek.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a vasérc különféle időben meg lett becsülve, közölhetem a t. Házzal, hogy 1906-ban a bányászati és kohászati egyesület egy ilyen becslést eszközölt. Megjegyzem, hogy ilyen becslés természetesen igen nehéz dolog, mert tulajdonképpen csak azt lehet megbecsülni, ami fel van tárva. A bányáknak egy-két havi művelése után azonban, az új feltárások folytán ez a mennyiség a háromszorosára

is fölemelkedhetik. Mondom tehát, 1906-ban 711,000,000 métermázsára tették a feltárt vaskő mennyiségét. A stockholmi geológiai kongresszuson a magyar vasérc előfordulása 1,444,000,000-re, egyezernégyszáznegyvennégy millióra állapított meg dr. Lóczy földtani igazgató által. Tehát itt is már óriási különbséget látunk. Meg kell azonban említenem, hogy 324,300,000 métermázsra másodrangu szegényebb vaskövet is fölvettem, mint vaskő vagyont, amit jelenleg még nehezen lehet a gyárakban értékesíteni. A közeparányt kell tehát fölvenni és akkor körülbelül 1120 millió volna a vaskő mennyiség. Ha most azt vesszük, hogy Magyarországon évenként 16—19 millió vaskő lesz termelve és feldolgozva, akkor ezen mennyiség körülbelül 70 évre felelne meg. Hogy a t. Háznak képet adjak arra nézve, hogy e tekintetben hogy állunk a külfölddel szemben, legyen szabad a következő adatokat felhozni.

Legyen szabad a következő adatokat felhoznom. Ugyanezen a kongresszuson megállapították, hogy Északamerikának vaskőmennyisége 916,220 millió métermázsra, Nagy-Britanniáé 390,000 millió, Németországé 53,059 millió, Franciaországé 33,000 millió, Oroszországé 19,200 millió, Norvégiáé 19,120 millió, Svédországé 13,320 millió, Spanyolországé 7110 millió, Ausztriáé 5730 millió és a mienk lenne 1120 millió. Mi tehát e tekintetben, sajnos, meglehetősen állunk hátul. Hogyha az 1909-iki hatósági kimutatásokat vesszük tekintetbe az egész évi termelést illetően, akkor az 19 millió volt és ebből, sajnos, körülbelül egyharmad külföldre ment nyers állapotban. T. i. 7,926,000. Ezek az adatok tehát azt bizonyítják, hogy itt okvetlenül szükség van valami kormányintézkedésre, hogyha a magyar vasipar fennállását a jövőre biztosítani akarjuk. Nézetem szerint, ez csak úgy lehetséges, hogy tekintetbe kell venni a jelenlegi külföldi társulatok szerzett jogait és ezeket bolygatni nem szabad. Lehet intézkedéseket tenni úgy az adók, mint a tarifa terén, de ezeket a jogokat respektálni kell, mert ha ők jók voltak akkor, amikor ezen szegény bányavidékek nem bírtak megmozdulni, amikor az egész lakosság ott ebből élt, akkor nem szabad most ellenük valami meg nem engedett fegyvert igénybe venni.

Felhívtam az igen t. pénzügyminiszter urnak a figyelmét erre a kérdésre, amely igen fontos és azt hiszem, hogy ennek a megoldása a jövőre nézve az új bányatörvény tárgyalása alkalmával lesz a legegyszerűbben megoldható, amely okvetlenül gondoskodni fog a jövő tekintetében. Csak valamit akarok még hozzátenni, azt, hogy ezen megoldásnál, nézetem szerint, figyelembe kell venni a kisbányászok érdekét is, mert ritkán, vagy talán sohasem a nagy társulatok kutatásai tárják fel az új, értékes ércelőjöveteleket, hanem a kisemberek s ezek viszik azután megalapozva a nagy társaságokhoz, amelyek kellő tőkével a feltárást eszközlik.

Az új bányatörvény.

Befejezésül még egy kérdést kell érintenem és ez a bányatörvény kérdése. Kérem a miniszter urat, hogy ezt a törvényt, amelyet a szakkörök letárgyaltak, amely annyi retortán ment keresztül, terjessze a Ház elé. Valamikor nagy nehézségekbe ütközött volna e törvény előterjesztése, amikor még bizonyos kérdések, a kőszén dolga és a földbirtokok kérdése stb. megoldatlanok voltak, de ma ezek a kérdések rendezve vannak s ma a bányatörvény létesítésénél egész másutt vannak a nehézségek: a munkáskérdésnél, a bányatársuladák rendes alapra való helyezésénél, mert a munkásbiztosító és balesetpénztár létesítése óta e kér-

TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

dés megoldása sokkal nehezebb, mint lett volna azelőtt, a régi bányatársulások alapján. Én tehát azon kérést intézem a miniszter urhoz, hogy a bányatörvényt mielőbb terjessze a Ház elé.

HAZAI HIREK.

Személyi hírek. Szende Lajos, a Magyar általános kőszénbánya r. t. igazgatója hosszabb időt töltött Párisban. Visszaérkezése után Spiegel Béla vegyész a Magyar általános kőszénbánya r. t. által alapítandó cementgyár kereskedelmi ügyeinek vezetésével megbízta.

Kitüntetés. Ő Felsége a király folyó évi június 7-ikén kelt legfelső elhatározásával Méga Samunak, az „Oberschlesische Eisenbahn Bedarfs Aktiengesellschaft“ rosztokai bányaművénél alkalmazott bányafelőrnek a bányai parterén sok éven át kifejtett hűséges és pontos szolgálata és a közjóra irányult tevékenysége elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Kirendelés. A kereskedelemügyi miniszterium ügyeinek intézésével megbízott pénzügyminiszter Lychovits Ákos kir. s. mérnököt a sátorosi kőbánya vezetésére ideiglenesen f. hó 10-től számított 6 hétre kirendelte.

Nyugdíjazás. Göbel Imre nagybányai kezelőtisztet a kincstár sok évi szolgálat után, saját kérelmére nyugdíjazta.

Chorin Ferenc jubileuma. Szeretetteljes, meleg ünneplésben volt része politikai és közgazdasági életünk egyik kiválóságának, Chorin Ferenc főrendnek. Negyven esztendő évfordulóját ünnepelték annak, hogy Chorint Arad város képviselőjévé választotta. A jubilánst ebből az alkalomból választóinak küldöttsége, valamint a Gyáriparosok Szövetségének igazgatósága testületileg üdvözölte, továbbá a politikai és közgazdasági élet számos kitűnősége kereste fel üdvözlésével.

Egy meg sem született fuzió. Hogy mi mindenre nem képes a nyári kacsázó fantázia, legjobban mutatja az a hír, mely a Salgó és a M. Á. K. összeházasításáról regélt. Annyira meg vagyunk győződve e hír ma még képtelen voltáról, hogy nem is kérdezzük utána, való-e, vagy sem? A Magyar Általános Kőszénbánya és a Salgótarjáni megcsinálják ugyan együtt — össze téve 5—5 millió koronát — a Nyugatmagyarországot, de annyira még sem megy a barátkozásuk, hogy egymást annyira megegyék, hogy összeolvadjanak. Ez a mai viszonyok közt több okból kizárt dolog és semmi értelme sincs. Mindkettőnek jól megy s egyáltalán nyoma sincs a magyar glóbuson olyan versenytársnak a belátható évtizeden belül, amelynek nyomasztó versenye esetleg indokoltá tehetne egy ilyen szoros fegyverbarátságot, mikor már egy hivatalos formák közt mozgó barátság a két hatalmas vállalat közt fennáll.

Elszámolás. A főiskolai „Segélyező-Egyesület“ elnöksége őszinte köszönettel és hálás elismeréssel ujab-

ban a következő adományokat nyugtázta: Bányászati és Kohászati Egyesület Salgótarjáni Osztálya és Selmec-Bélabánya sz. kir. város Mensa-adományának első félévi részlete 100—100 K. Zalatnai m. kir. Bányakapitányság 15 K. Aradi m. kir. Erdőhivatal, Párnai Attila és Kuzma Gyula 10—10 K, Urszinyi Györgyné és Stempel Gyula 5—5 K, Muntyán Izidor, Holics Endre dr., Ivancsó Bertalan, Daniek Géza, Szaláki Sándor, Nagy László, Trauer Gyula és Szeleszky János 2—2 K, Remenyik Gusztáv és Harkó Lajos 1—1 K. Az eddig befolyt adományok összege 5957 korona.

A Salgótarjáni kőszénbánya r. t. új bányája. Nagy feltűnést keltett annak idején az a hír, hogy Salgótarján közelében egy új, eddig ismeretlen széntelepre bukkantak. Az ezen telepen végzett feltárási munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy az új „Teréz“-tárnából még az ősz folyamán megkezdik a szénszállítást. A termékek leszállítása céljából a tárót egy több mint 2000 m. hosszúságú siklóval kötötték össze a zagyvai rakodóval. Ezen sikló gépészeti berendezésének kivitelével a Gunszt és Székely cég bízott meg, mint a Gesellschaft für Förderanlagen, Ernst Heckel m. b. H. képviselője.

A vaslábi márványbánya hetek óta központja a turisztikai érdeklődésnek. Legutóbb az Osztrák-Magyar Bank marosvásárhelyi főnöke tett látogatást a telepen s nem győzött csodálkozni a látottak felett. A márvány-munkálatok, a bányauzem s a mészegetés egyként tetszettek s e pénzügyi ember csodálatosnak tartotta, hogy a rt. ily szabású üzemet 60 ezer korona alaptőkével folytat. A bankfőnök társaságában voltak Vákár Lukács és Márdirosz Kristóf igazgatósági tagok, továbbá Cifra Ferenc főkönyvelő, akiket a telepen Vákár P. Arthur igazgató fogadott és Szilágyi Dezső festőművész kalauzolt, aki a bánya festői tájkát rajzolja egy fővárosi műkereskedő cég megbízásából.

Bánya névünnepe. A veresvizi kincstári bánya július 1-én, Boldogasszony napján tartotta meg névünnepét, minek ötletéből vidám ünnepséget rendeztek.

Uti bőröndöt

és egyéb finom bőrárut legelőnyösebben vásárolhat a készítőnél

Csángónál

Budapest, IV., Múzeum-körút 5. Telefon 67-00.

Grand Prix aranyérem Páris.

Olcsó szabott árak.

A cím fontos.

(B)3832.611.24)

Festékek

és

lakkok

(B. 2139420j.52/11)

megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrás a

Krayer E. és Társa Budapest

festék-, kence- és lakkgyára * os. és kir. udvari szállítók.
Főraktár és iroda: Ócsa, és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója. A m. királyi államvasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggongyárak, Budapest fővárosi szállítói.

V., Váczi-ut 34.

„Krayer festékudvar“.

Mi hír Brennerben? A brenneri kőszénbánya tudvalevőleg Sopron város tőszomszédságában terül el, ennek a városnak is tulajdona. Akárhogy hirdetik is manapság a közüzemek előnyét a magángazdálkodás fölött, mégis inkább bizunk a magános erős üzleti érzékében, mint pl. egy városében. Ezt látszik igazolni Sopron város példája. Az ország legelsőnek megnyitott szénbányája ez a brenneri bánya. Az egyetlen, amely egy császárnak volt a tulajdona. Néhai I. Ferenc császárról és királyról nem jegyezte fel a történelem, hogy szénbányász is volt, mi ezt most megírjuk róla életíról és a história részére. A brenneri bányát ő nyitotta meg és bizonyára mivelte akkora szerencsével, mint a mostani bányatársaság, amelynek mérlegei mindig minuszal zárulnak, bár tagadhatatlan, hogy jókarban tartja a bányát és nem üz. rablógazdálkodást. Mindazonáltal sok a perpatvar a bérlőtársaság és a vállalat közt, ami arra vezetett, hogy a jobbra soproni dúsgazdag cukorgyárosokból alakult bérlőtársaság tökéletesen ráunt a bérletre. A bérlők és a társaság közti viszony végkép elmérgesedett, a polemikák bevonultak a soproni városi közgyűlési terembe, egymást érik a kínos interpellációk és publikációk a helybeli lapokban, úgy, hogy már arról is volt szó, hogy a társaság élni fog felmondási jogával s egyszerűen visszabocsátja a rendelkezési jogot a város javára, noha ezt kissé megnehezítik azok a jelentékeny beruházások, amelyeket a társaság eddig már teljesített. Ezek t. i. megváltandók lennének. Ily viszonyok közt állt be az a fordulat, melyről most értesít soproni tudósítónk. Egy belga társaság állítólag 5 millió koronáért veszi meg a bányákat, melyeknek szene középminőségű, 4—5000 kalóriás barnaszén, de előny az, hogy kénmentes s pusztakézzel is egészen tisztán kezelhető.

A földgáz. Csak a múlt számunkban említettük meg, hogy előbb-utóbb külön rovatot kell majd nyitnunk a földgáz hírek számára, mert ma már úgy áll a dolog, hogy majd minden valamirevaló falu határában fedeznek fel egy kis földi gázforrást. Ezuttal a komoly földgáz-kutatásokról akarunk beszámolni. A kőszénbányai kut. elzárása sok bajjal jár és kérdés, hogy egyáltalában sikerül-e, mert a gáz — elzárás esetén — a csövek között tör magának utat. Már pedig ezen csövek eltömitése még nehezebb, mint a kut. elzárása; a furás ugyanis kálisóra történt s ennél furásközben nem szükséges különös gondot fordítani a csövek tömitésére, utólagosan pedig ezen tömités alighanem több időbe és pénzbe kerülne, mint egy újabb furás. Az újabb kutatásokkal kapcsolatban arról értesülünk, hogy a furások négy helyen is mutatnak gáz nyomokra. Furás közben Marosszentgyörgyön, Marosugrán, Szászrégenben és Dicsőszentmártonban találtak földgáza. Mind a négy helyen tovább folytatják a furást s erős a remény, hogy néhány hónapon belül új és bő tartalmu földgázforrások nyílnak meg. Két furás: a szentbenedeki és a marosugrai máris — mint már megírtuk — kielégítő eredménnyel járt. Mindkét kut. szol-

gáltatóképességét a jelenlegi helyzet szerint negyedrésznire gondolják a nagysármásihoz mérten. Már ez a mennyiség is nagynak lesz mondható; de sikerrel kecsegtetnek — a Szászrégen közelében folyó furási kísérletek is. Kiváló jelentőséget ad a két földgázkut. megnyitásának az is, hogy ez igazolta a kutatóknak a gázmedence vonulataira vonatkozó megállapításait. Most megint bizonyos vonalakat mentében folytatják a kutató munkát, amelyek most már pozitív eredményeket is fel fognak mutatni a sok kísérletezés után.

Szerencsétlenség a selmeci kohóban. A múlt hó 27-iki vihar nagy szerencsétlenséget okozott a selmeci fémkohóban. Kiss László, egy budapesti vállalkozó cég főszerelője, a kohó kéményét javította, a vihar fent érte a 46 méter magasságban s a rozoga állvánnyal együtt a mélységbe döntötte. Kiss azonnal meghalt, a másik két munkás azonban, kik alantabb dolgoztak, csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett. Midőn a jelentést megtették — értesülésünk szerint — a szerencsétlenségért a vállalkozót tették felelőssé. Szerintünk sokkal inkább a szél volna felelős, mint a szerencsétlenség közvetlen okozója.

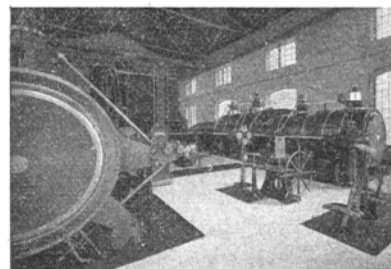
Megbirságot bányá. Könnyű valamely kincses területet lefoglalni, de annál nehezebb azt üzemben tartani, még akkor is, ha a föld csakugyan mázsaszámra rejti is az aranyat. Hiába, tőke és pedig nagy tőke kell egy bányá feltárására s akinek ez nincsen, a szegény külmérték tulajdonosok sorsára jut, elvonják a jogositványát. Legujabban a nagybányai bányakapitány ság felhívja a Ráksai Szt. György-bánya tulajdonosait, hogy az üzemi és képviselői viszonyokat 30 nap alatt rendezzék s ezt alulírott bányakapitány sághoz jelentsek be, mivel különben e törvényellenes állapotért pénzbírsággal lesznek megróva.

Rádium gyógykezelés. A modern orvosi tudomány korszakot alkotó vívmányával foglalkoznak azok a fel-tűnést keltő tanulmányok, melyeket a kir. tud. Egyetem, továbbá Hisz. Noorden, Gudzent külföldi egyetemi tanárok stb. a rádiumnak az emberi szervezetbe való beviteléről és az ezáltal elért gyógyhatásokról az orvosi szaksajtóban közölnek. A Szt. Lukács-fürdő gyógyforrásainak megállapított rádio-aktivitása ennek a balneologia terén mindég legmodernebb irányban haladó fürdő vezetőségét arra indította, hogy a Szt. Lukács-fürdőben Rádium-emanatoriumot létesítsen. Az iszap-fürdő épületében elhelyezett rádium-emanatorium már a legközelebbi napokban a betegek rendelkezésére fog állani és kapcsolatosan a Szt. Lukács-fürdőnek évszázadok óta híres fürdő- és iszapgyógykezeléseivel nagyban fog hozzájárulni az eddigi gyógy sikerek emeléséhez.

Erhardt és Sehmer, Saarbrücken Vezérképviselő: Flamm Adolf
műszaki irodája és gépészeti berendezések vállalata
Budapest, II., Margit-körút 48. sz.

Szállít: bányá- és kohógépeket, Diesel-nyersolajmotorokat, Centrifugális turbo-szivattyukat, gázgenerátorokat, Briquettsajtókat és dugattyús szivattyukat.

B|3835/641/52

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden célnak megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA

611. szám. 1911.

Árlejtési hirdetmény.

Alantirt m. kir. bányaműnek egy 120 lóerejű Diesel-gép hajtásához szüksége van jelen hirdetménynek keltétől számított **egy év leforgása alatt** mintegy

1600 q. nyerspetroleumra, melynek fajsúlya 0.840—0.850; lobbanási hőfoka 10 és 60 fok Celsius közt; gyuladási hőfoka 20—100 fok Celsius közt; benzin és egyéb könnyű olaja 20—30 százalék közt; világító petroleum 35—45 százalék közt; 300 fokon túl még visszamaradt üledék és egyéb anyag 25—30 százalék. Teljes parafinmentesség.

A nyerspetroleum bérmentve szállítandó a nagybányai vasuti állomásra. Felhivatnak azon cégek, melyek ezen nyerspetroleum szállítására vállalkozni óhajtanak, hogy kelően bélyegzett zárt írásbeli ajánlataikat alantirt műhöz 1000 korona bánatpénz, vagy óvadékképes értékpapir előzetes beküldése mellett, jelen hirdetménynek a „Közszállítási Értesítőben“ történt első megjelenésétől számított 30 napon belül alant műhöz „Nyerspetroleum ajánlat“ felirással nyújtásuk be. Fent jelölt határidő eltelté után érkező, vagy óvadék nélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Fentartja magának a mű az ajánlatok közötti szabad választást, vagy esetleg egészen új árlejtési eljárás indítását.

Veresvizi m. kir. bányaművezetőség.

Nagybányán, 1911. június hó 26-án.

P. H.

B 639/27

Szent-Lukács-fürdő, téli és nyári gyógyhely, Budán

csusz, köszvény, ideg- és bőrbajok ellen. Iszapfürdők, iszapborogatások, kő- és kádfürdők, külön férfi- és női vizgyógyintézet, gőzfürdők és gyógyvizuszodák. Szállodák, gondos penzió. KRISTÁLY forrásásványviz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. K. 677/501. 52. II.)

Sokoldalú tapasztalattal és a bányászat minden ágában alapos jártassággal bíró nős, 34 éves **bányamérnök** több évi **üzemvezetői gyakorlattal**, magyar, német és horvát nyelvismerettel keres azonnali vagy későbbi belépésre állást. Jó bizonyítványok és referenciák rendelkezésre állanak. Személyes bemutatkozás kívánatra. Szíves megkeresések „Bányamérnök“ jellegére Mosse Rudolf hirdető irodájába, Budapest V., Nádor-u. 11 kéretnek. B|935|640|27

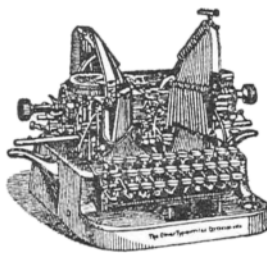
SZULTÁNFORRÁS

BÓR-ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ és ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ és HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Megrendelhető a „Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kivitel R.-T.“-nál, Budapest. — Telefon 162—84.

(B. 2270/411. 17)

Szent-Margitszigeti **ÜDÍTŐVIZ**
kellemes ízű és egészséges szénssavval telített ásványvíz.
A fővárosi közmunkák tanácsa tulajdona. A Szent-Margit-sziget Gyógyfürdő Felügyelőségének kezelésében Budapest. ♦ Telefon-szám 36-52. (B. 3302/000. 52)

THE OLIVER látható írású IRÓGÉP

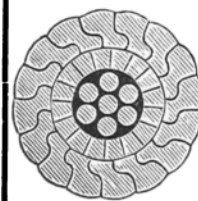
legújabb VI-os modelje megjelent, mely rovatol és vonaloz. Díjmentes bemutatás az ország bármely részében. Kérjen Prospektust. Magyarországi vezérképviselők: **Bérczi és Shires, Budapest, VI., Teréz-körút 8. sz.** (B. 3831. 617. 52)

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrong- és sodrongkötélgár
részvénytársaság

Budapest, V., Vízafogó 1460. szám.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodrongkötelek.

!!! Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, szerelvények stb. !!!

(B. 2095. 619. 25.)

RUGGYANTAÁRUKAT, ASBESTÁRUKAT, SZÁRAZ és ZSIROS
TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

JÓ SZERENCSE!

A Magyar Bányász és Kohász Altisztek Orsz. Egyesülete Központjának és vidéki osztályainak

Megjelenik havonként.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Felelős szerkesztő:
DR. BISCHITZ BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Molnár-utca 33.
Telefon 108-00.

Meghívó.

A „Magyar Bányász és Kohász Altisztek Országos Egyesülete“ 1911. évi augusztus hó 13-án Selmecbányán a m. kir. bányaiskola nagytermében d. u. 3 órákor kezdődő harmadik közgyűlésére.

Igen tisztelt Kartársak!

A f. év június hó 18-án megtartott választmányi ülésen a közgyűlés tárgysorozata megállapítván, az minden egyes tagnak tudomására hozatik.

Igen jól tudjuk, hogy a bányászati és kohászati altisztekre még fontos feladatok várnak, miért is ezeket az érdekeket egyesült erővel kell fejleszteniünk. Az eddig elért sikertelenségek nem ingathatnak meg munkálkodásunkban, hanem csak újabb ösztönzésül szolgálhatnak arra, hogy a bányászat érdekeit állandóan, egész odaadással szolgáljuk és ezen közgazdasági ágat lehetőleg magas színvonalra emelni törekedjünk. Ezen törekvés gyűjti egybe erre a gyűlésre a bányászati és kohászati altiszteket is, a mely összejövetelnek célja, hogy a programban jelzett nagyfotosságu ügyek, nyugodtan és megfontolva döntsenek el.

Tömeges megjelenéssel meg kell mutatnunk, hogy azok, kiket az „ék és kalapács“ östiszteletű szakjelvény egy zászló alá gyűjtött, e zászló dicsőségeért tudnak lelkesedni; ország-világnak meg kell mutatnunk, hogy egyesületünk bár gyermekkorát éli — életerős, munkára kész és teljes erejével támogatja céljaik elérésében ama tagjait, kik örömmel dolgoznak nehezen szerzett keresményükből arra, hogy tapasztalataikat bővítve, szakmájukban könnyebben érvényesülhessenek.

Közgyűlésünk részletes programját a következőleg állapítottuk meg:

I. Érkezés Selmecbányára 12-én a déli és esti, 13-án a déli vonattal, mind a két esetben fogadtatás a vasuti állomáson és elszállásolás.

II. Együttes tisztelés.

III. Választmányi gyűlés megtartása a közgyűlési tárgysorozattal, 1911. évi augusztus hó 12-én délelőtt 11 órákor.

IV. Közgyűlés augusztus hó 13-án d. u. 3 órákor.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlés ünnepélyes megnyitása; a vendégek üdvözlése; a megbízó levelek átvétele; a közgyűlés megalakulása.

2. Titkár beszámolója az egyesület múlt évi működéséről.

3. Pénztári számadás betérjesztése.

4. A pénztárt vizsgáló bizottság jelentése s az elnökségnek a felmentvény megadása, a titkár és a pénztáros tiszteletdíjának megállapítása.

5. Az 1912-ik évre szóló költségelirányzat megállapítása.

6. A módosított alapszabályoknak elfogadás iránti előterjesztése.

7. A vidéki kiküldöttek jelentéstétele, az osztályok múlt évi működéséről.

8. Tisztújítás, — a választmányi tagok és a pénztárt vizsgáló-bizottság megválasztása.

9. Indítványok.

10. Esetleges felolvasások.

11. A jövő évi közgyűlés idejének és helyének megállapítása és a közgyűlés ünnepélyes berekesztése.

12. Társas vacsora este 8 órákor a Bogya-féle vendéglőben, melynek részvételi díja 4 korona lesz. Az aláírás kötelező.

13. Tanulmányi kirándulások augusztus hó 14-én reggel 6 órákor, főiskolai paloták és egyéb művek megtekintése.

14. Haza utazás augusztus hó 15-én.

Tudnivalók: 1. A vidéki osztályok elnökségei felkértek, hogy a közgyűlésre kiküldötteket megbízó levelekkel ellátni sziveskedjenek. Azok a vidéki osztályok, akik bármi okból megbízottat nem küldenek, részletezett felhatalmazást küldjenek be az elnökséghez, hogy az osztály titkos választás útján kijelölt képviselője, a megbízásnak, a kiküldők intenciójához képest megfelelni tudjon.

2. Indítványok csak akkor bocsáthatók tárgyalásra, ha a közgyűlés előtt 4 héttel, a központi elnökségnél írásban benyújtattak.

3. Javaslatok és indítványok egyenlő elbírálás alá esnek.

4. A közgyűlésen résztvenni szándékozók kéretnek, hogy ebbeli elhatározásukat a központi elnökséggel (a selmeci osztály elnökségével), az elszállásolás megkönnyítése végett jó előre közölni sziveskedjenek.

Selmecbányán, 1911. évi június hó 20-án

Kellner Aurél
közp. elnök.

Ballay János
közp. titkár.

Jegyzőkönyv

felvétel a Magyar Bányász és Kohász Altisztek Országos Egyesület Selmecbánya vidéki osztályának 1911. évi június 18-án a bányaiskola kohászati termében tartott osztálygyűlés alkalmából.

Jelen vannak:

Riedl Ferenc alelnök, Gindl János pénztáros, Schoucsik Antal jegyző, Gindl József, Keusch Tamás, Jakóby Ferenc, Kellner Aurél, Kartalik Ferenc, Ballay János, Pokorny János, Stefanka Tivadar, Honek Ignác, Urbán Vilmos, Szekerássi János, Pohly János, Donovall István hodrusbányai osztályelnök, Haniska Antal, Vodráska Béla, Pokorny József és Szaszik Ferenc.

Alelnök mielőtt a gyűlést megnyitná, szép beszéd kíséretében megköszöni a múlt gyűlés alkalmával beléje

helyezett bizalomból fogva alelnökké történt megválasztását s a gyűlést megnyitja.

Jegyzőkönyv vezetésére a jegyzőt, hitelesítésére Stefanka Tivadar és Keusch Tamást kéri fel.

Alelnök felkéri a pénztárost, hogy számoljon be az osztálypénztár álladékaról, mire a pénztáros jelenti, hogy mai nappal 52 kor. pénztárkészlet van s miután több tag hátralékban van még 2 évi tagsági díjjal is, kérdést intéz, hogy az osztály miképpen véli e hátralékokat behajtani? Az osztály sajnos tudomásul veszi a tagok nemtörődömségét s kijelenti, hogy a hátralékosok még egyszer szölytassanak fel és ellenkező esetben az alapszabályok értelmében a hátralékok bíróságilag hajthatók be.

Alelnök felolvassa a hodrusbányai osztály átiratát, melyben értesít, hogy Pischl László és Szabó Ferenc bányaintézők áthelyezésük folytán a selmecbányai osztálytól a hodrusbányai osztályba való belépésüket jelentették be. Az osztály tudomásul veszi. Pokorny Antal pedig minden indok nélkül a selmeci osztályból való kilépését jelenti, mely bejelentése sajnos tudomásul véteik azon megjegyzéssel, hogy a kilépő tagnak kötelezővé tétetik a folyó évi tagsági díjnak való lefizetése.

Továbbá az alelnök felolvassa a volt osztályelnöktől beérkezett írásbeli lemondást. Az osztály e kijelentést sajnos tudomásul veszi s az eddigi tevékenységéért köszönetét fejezi ki, de miután lemondása a legkritikusabb időben történt, nem helyesti a tisztségről való lelépését, mert eljárása hasonló amő osztrák hadvezérrel, aki háboruba való félelmében visszalépett még a katonai pályáról is. A távozó elnök helyének való betöltése az osztály vezetésével az alelnök bizatik meg.

Kellner Aurél tag előhossa a közgyűlés előkészítési munkálatait s indítványozza, hogy az osztály ruhazza fel az elnököt az ez alkalommal felmerülő költségek kiutalványozására. Az osztály e célra egyelőre 60 korona pénzüsszeget engedélyez utólagos elszámolás kötelezettsége mellett.

Végül még megalakult a fogadtató bizottság s miután több tárgy nem lévén az ülést bezárja.

(K. m. f.)

Riedl Ferenc, s. k.
osztályalelnök.

Schoucsik Antal, s. k.
osztályjegyző.

Hitelesítők:

Stefanka Tivadar, s. k.

Keusch Tamás, s. k.

Tisztelt Kartársak!

A központi elnökség tisztelettel értesíti a tisztelt kartársakat, hogy nagyságos Czobor László selmecbányai kerületi országgyűlési képviselő urtól vett értesítés szerint a memorandum a Pénzügyminiszter úr Ó Nagyméltóságának átadatott; az értesítés szövegrinti szövege a következő:

Budapest, 1911. VI./24.

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelettel értesitem elnök urat, hogy azon kérényt, melynek eredetijét a Magyarországi kincstári és magán bányá- és kohómunkáknál alkalmazott altisztek nevében a központi elnökség nekem átadott — Balogh Jenő állami titkár vezetésével Czobor László, Illosvay Lajos és Münnich Kálmán országgyűlési képviselők által alakult küldöttség által Pénzügyminiszter úr Ó Excelentijának ma átadtuk.

Tettük ezt azzal a reménnyel, hogy Ó Excelentijája a rokonszenvet, melyet hazánk bányászata iránt állandóan érez, kifogja terjeszteni az önök méltányos kérésükre is.

Fogadja elnök úr őszinte tiszteletem nyilvánítását, melylyel maradok

kész hiva

Czobor László, s. k.

Midőn a beadó bizottság fáradozásáért s az altisztek ügyének pártolásáért ez alkalommal hálás köszönetünket nyilvánítjuk, bár a levél tartalma csak ama száraz tény igazolja, hogy memorandumunk legfelső helyre benyújtott s így kérelmünk jövő sorsáról halvány fogalmat sem alkothatunk, erősen reméljük, hogy a kincstári bányászat, kohászat s rokonágazatok altiszteinek sanyarú s a többi hasonló kvalificatióju altisztektől annyira eltérő helyzetét a Pénzügyminiszter úr Ó Nagyméltóságának jóindulata javítani fogja.

Selmecbánya, 1911. évi június hó 26.

Jegyzőkönyv

felvétel Aranyidán a Magyar Bányász- és Kohász Altisztek Országos Egyesülete aranyidai vidéki osztályának 1911. évi június hó 18-án tartott rendes gyűlésén.

Jelen vannak:

Hummel Vencel osztályelnök, Becska István osztályjegyző, Dreiszig Miksa osztálypénztáros, Grünzweig Vilmos, Klein István és Tokár János egyesületi tagok, Lukács András mint vendég.

Tárgy:

1. Hátralékos tagsági díjak tárgyalása.
2. „A Bánya“ című szaklap ügyünknek való megnyerése.
3. Indítványok.

Elnök megjelenteket üdvözölve, a gyűlést megnyitja, előadja, hogy a központ átiratban szölytotta fel az osztályelnökséget arra, hogy az 1910. évi tagsági díj hátralékokat Hanesz Ferenc és Puchy András tagoktól küldje be a központ pénztárába. Sajnálattal fejezi ki, hogy a központ talán figyelmén kívül hagyja a mi jegyzőkönyveinket és átiratainkat, mert Hanesz Ferenc 1910. évi szeptember hóban Selmecbányára lett áthelyezve s erről az aranyidai vidéki osztály 1911. évi január hó 12-én kelt átirattal a központot értesítette s egyuttal kérte, hogy Hanesz Ferenc, mint selmecbányai lakos, ott szölytassék fel a kötelesség teljesítésére.

Puchy András 4 kor. tagsági díj hátralék törlesztésére felszölytattván, oda nyilatkozott: hogy ő a „Jó Szerencsét“ című szaklapot utolsó napig rendesen járatta s így a tagsági díja le van törlesztve.

Tudomásul szolgál.

Elnök tudomásul adja a tagoknak, hogy a központ értesítette az osztályelnökséget, hogy „A Bánya“ című szaklappal érintkezésbe lépett s kéri a vidéki osztályokat ezen szaklap támogatására s tömeges előfizetésére.

Az aranyidai vidéki osztály f. évi 3. sz. jelentésében már bejelentette, hogy „A Bánya“ című szaklapra f. évi április hó 1-től márelőfizetett és azóta rendesen járattja.

Lukács András m. kir. bányafelügyező Körmöcbányáról Aranyidára lett áthelyezve, az itteni osztályba való belépését jelenti.

Örvendetes tudomásul szolgál.

Puchy András osztálytársunk a nagysármási kálisó kutató kirendeltséghez helyeztetett át.

Becska István osztályjegyző megjegyzést tesz a „Jó szerencsét“ mint „A Bánya“ című szaklap mellékletében közzétett és a központ által 1911. évi április hó

23-án tartott rendes választmányi ülésen felvett jegyzőkönyvében azon súlyos hiba ellen, hogy a hodrusbányai osztály a módosított alapszabályok 4. §. 1-ső pontjába a bánya-, zuzó- és kohóintézők után és „altisztek” szót beírni kívánja; hiba az is, hogy ezen szó nem töröltetett, hanem pótolatott. Szerintünk a bánya-, zuzó- és kohóintézők, ámbár magasabb fokozatban állanak, de mégis csak mint altisztek szerepelnek, tehát „altisztek” szót pótolni fölöslegesnek tartjuk s inkább a bánya-, zuzó- és kohóaltisztek elnevezés veendő fel csupán.

A gyűlés mindezekhez egyhangulag hozzájárul.

Elnök indítvány hiányában megköszöni a tagok megjelenését, a jegyzőkönyv hitelesítésére Grünzweig Vilmos és Lukács András tagokat kéri fel s a gyűlést bezárja.

(K. m. f.)

Hummel Vencel,
osztályelnök.
Grünzweig Vilmos,

hitelesítők.

Becska István,
osztályjegyző.
Lukács András,

Jegyzőkönyv

felvételét Selmechbányán 1911. évi június hó 18-án a Magyar Bányászati és Kohászati Altisztek Országos Egyesülete által, a m. kir. bányaiskola kohászati szaktantermében tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak:

Kellner Aurél közp. elnök, Urban Vilmos kp. al-elnök, Ballay János kp. titkár, Gindl János kp. pénztáros, Keusch Tamás kp. pénztári ellenőr, Gindl József kp. házigazdónok, Donoval István a hodrusi osztály elnöke, Riedl Ferenc a selmeci osztály alelnöke, Haniska Antal, Jakóby Ferenc, Póhly János, Pokorny József, Szekerássy János, Vodrácska Béla választmányi tagok és az ugyanazonnap tartott selmeci osztály gyűlésen résztvevő több tagja.

Elnök ismerteti a ma tartandó ülésnek szükséges voltát, üdvözlí a megjelent tagokat s az ülést megnyitja. Jegyzőkönyv vezetésre, a jegyzőnek betegeskedése folytán Pallay János titkárt és hitelesítésére Keusch Tamás és Szép Béla tagokat kéri fel.

Elnök ezután áttér a tárgysorozat második pontjára, vagyis a választmány megalakulására. Személyes megbízás folytán képviselték: a selmeci osztályt Riedl Ferenc osztály alelnök, a hodrusbányai osztályt Donoval István osztályelnök és írásbelileg lett megbízva az alsó-fernezyi osztály képviselőjével Kellner Aurél központi elnök. Írásbeli megbízás hiányában titkos választás eredménye útján megbízottak: Szekerássy János a körmöcbányai osztályt, Gindl József a marosújvári osztályt, Vodárska Béla a felsőbányai, Haniska Antal a zalatnai, Pokorny József az újvidéki, Urban Vilmos az abrudbányai, Jakóby Ferenc az aranyidai, Ballay János a vashegyi, Riedl Ferenc a sajóvölgyi, Póhly János a kapnikbányai, Donoval István a nagybányai és Gindl János az erzsébetbánya-kohóvölgyi osztályt képviselni.

A választmány megalakulása után a titkár jelenti, hogy a selmeci osztályba Pomfi József végzett bányatanító; a selmeci osztályból áthelyezés folytán Szokol Gyula külácmester a körmöci osztályba; Vancsó József anyagkezelő, Pischl László bányaintéző, Szabó Ferenc bányaintéző áthelyezés folytán és Sorek János segédaltiszt új tag a hodrusi osztályba és ugyancsak áthelyezés folytán Zalantáról Gomolyák János az abrudbányai osztályba való belépését jelentette be. Továbbá a selmeci osztályból való kilépését meg nem indokolt okokból bejelentette: Drozdják Ágoston és Pokorny Antal bányaaltszist; a körmöci osztályból Andrási József bányaaltszist kezelő ségedtisztté történt kinevezése folytán; a kapnikbányai osztályból Bobb Péter eltávóvása folytán és az abrudbányai osztályból Vuzdugány János zuzáfelvigyázó elhalálozott. A belépéseket a választmány örvendetes, a

kilépéseket pedig sajnos tudomásul veszi. Ugyan e pontnál a pénztáros jelenti, hogy Boroska Lajos nyugalmazott bányaintéző, dacára a többszöri felszólításnak, még sem tett eleget a tagsági kötelezettségének és kilépését sem jelentette be, a választmány az alapszabályok 5 §. 9-ik pontja értelmében a nevezett tagot az egyesületből kizárja.

Sorra került a központi tisztikar jelölése, melynél az elnök előadván, hogy legközelebb ő már nyugdíjba vonul és akkor a székhelyből is eltávózik s miután a régi tisztikarnak a három éves ciklusa már amugyis lejár, tehát az előadott oknál fogva új elnököt és a többi tisztikar jelölését ajánlja. A választmány az elnök távozását sajnálatos tudomásul veszi s megtörténik a jelölés: elnökek elsősorban Klinger Béla bányaintéző jelöltetett, de miután ez, az előre haladott koránál fogva elég hamar a szolgálattól megválik, ezekután a nyilvános szavazatok szótöbbségével Gindl János jelenlegi központi pénztáros lett elnöknek jelölve; alelnöknek ismét Urban Vilmos, titkárnak Ballay János, pénztárosnak Keusch Tamás, pénztári ellenőrnek Klinger Béla, jegyzőnek Szép Béla és háznagynak Gindl József. Rovancsoló biztokosul: Stefánka Tivadar és Jabóby Ferenc.

A módosított alapszabályok újbóli megvitatásánál csak a 6. §. 1-ső pontnál a következő pótlás beszurása indítványoztatott: „Ha valamely tisztségre jelölő tag iránt az egyesület többségének bizalma összpontosul, erkölcsi kötelessége a beléje helyezett bizalomnál fogva a tisztséget elvállalni”

Napirendre került a f. évi közgyűlési tárgysorozat összeállítása, a mely következőleg állapított meg:

1. Elnöki-megnyitó;
2. Titkári jelentés az egyesület múlt évi működéséről;
3. Az 1910. évi zárszámadásának jelentése, felülvizsgálása és a felmentvény megadása;
4. Az 1912. évi költségelőirányzat megállapítása;
5. A módosított alapszabályoknak a közgyűlés elé való előterjesztése;
6. Az 1912. évi közgyűlés idejének és helyének megállapítása;
7. Tisztújítás, rovancsoló biztosok és a választmányi tagok választása;
8. Indítványok;
9. Esetleges előadások és
10. Kirándulások.

Miután indítvány nem tétellett s a tárgysorozat ki-merült, elnök megköszöni a tagok megjelenését és az ülést berekeszti.

K. m. f.

Kellner Aurél
központi elnök.

Ballay János
központi titkár.

Hitelesíti:

Keusch Tamás Szép Béla

Nyilvános pénztári nyugtató

a magyar bányász és kohász altisztek országos egyesületének központi pénztárába 1911. évi tagsági díj fejében befizettek:

Zalatnai osztály	— — —	28 K.	— f.
Kapnikbányai osztály	— — —	44	—
Litschauer Lajos urtól 1910. évi tagsági díj hátralékok	— — —	40	50
Aranyidai osztálytól 1910. évi hátralék	— — —	11	50

Selmechbánya, 1911. évi június hó 26-án

Kellner Aurél
közp. elnök.

Gindl János
közp. pénztáros.